

Külföldi hírek

-----
budapest, 1983. augusztus 04.

kül

c s ü t ö r t ö k
-----

sk0001 4 230 mtik1003

belfasti per

ráczi péter, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

London, 1983. augusztus 4. /mti/ - szerdán a belfasti bíróságon basil kelly bíró szigorú biztonsági intézkedések közepette kezdte meg az ítéletek kihirdetését harmincyolc személy ügyében, akiket azzal vádoltak, hogy az ír köztársasági hadsereg /ira/ elnevezésű, betiltott szervezet tagjaiként terrorista cselekményeket hajtottak végre. az ítélethirdetés még nem zárult le, de annyi már kiderült, hogy három vádlottat gyilkosságban találtak bűnösnek, huszonhatot pedig abban, hogy az ír köztársasági hadsereg tagjai. három vádlottat felmentettek.

a vádlottak ellen christopher black, egy árulóvá vált ira-terrorista vallomása szolgálta a fő bizonyítékokat. a tárgyaláson 182 vádpontot vizsgált a bíró, kezdve a gyilkosságtól és a pokolgépes merénylettől a törvénytelen fegyverviselésen át az ira-hoz való tartozásig.

az angol sajtó szerint ez volt észak-írországban a leghosszadalmasabb és legköltésesebb „terrorista-per„. az eljárás kilenc hónappal ezelőtt kezdődött, maga a tárgyalás négy hónapja. a költségek meghaladják az egymillió fontot. a bíró több mint ötszáz tanút hallgatott meg, a jegyzőkönyvek 70 000 oldalt töltenek meg.

de

az ügy központi alakja az árulóvá lett egykori ira-tag. black terrorcselekmények elkövetése miatt 1975-től öt évig börtönben ült, majd 1981 végén ismét a brit hatóságok kezére került. ezúttal a többi között gyilkossággal és emberrablással vádolták. hogy mentse a bőrét, vallomást tett az ira-hoz tartozó társai ellen. kihallgatása tizenöt napon át tartott. kelly bíró az ítéletek indoklásakor kijelentette, hogy black „veszélyes és kegyetlen terrorista,, de bírói gyakorlata alatt nem találkozott „megbízhatóbb és meggyőzőbb tanuval,,.

black-et „szolgálataiért,, a bíró - a fennálló rendelkezésekkel élve - felmentette az ellene felhozott vádpontok alól. a bbc-rádió értesülése szerint az árulóvá vált terrorista családjával együtt ausztráliába szökött. az ira bejelentette, hogy black-et „halálra ítélte,,.

a londoni lapok az ügy kapcsán utaltak rá, hogy észak-írországbán a brit rendőrség és a hadsereg egyre gyakrabban veszi igénybe „belső informátorok,, segítségét az ira ellen. a közeljövőben további huszonhét személy ellen kezdődik bírósági tárgyalás belfastban - hasonló tanuvallomás alapján.

rp/jp ng

07.22 040883 2378

--

sk0002 4 230 mtik1004

rövid hírek

ötösikrek

indianapolis, 1983. augusztus 4. /ap/ - az indianai egyetem klinikáján szerdán ötösikreknek adott életet egy 21 éves néger nő. a császármetszéssel született három kislány és két fiucska testsúlya másfél és két kilogramm között van, és ez reményt nyújt életben maradásukhoz. az asszony - aki a hasonló esetekkel ellentétben semmiféle fogamzást elősegítő szert nem szedett - terhessége alatt 32 kilót hizott. kezelőorvosai már ennek alapján is megjósolták, hogy páciensük többszörös családi örömök elé néz. egyben azonban tévedtek : vizsgálataik eredményei alapján ugyanis hatosikrekre számítottak.

use

thatcher - operáció

London, 1983. augusztus 4. /reuter/ - sikeres szemműtéten esett át margaret thatcher brit kormányfő. a sebészi beavatkozásra szerdán került sor, miután a több napos lézerkezelés eredménytelennek bizonyult. a szemsebészek visszahelyezték thatcher asszony jobb szemében a levált retinát, a fényérzékelő ideghártyát, és remélik, hogy betegük három napon belül elhagyhatja a kórházat.

busz-szerencsétlenség

acapulco, 1983. augusztus 4. /afp/ - a mexikóvárost acapulcóval összekötő gyorsforgalmi úton szerdán egy szembejövő kamionnak rohant egy autóbusz. a frontális ütközés következtében nyolcan a helyszínen szörnyethaltak, a sebesültek száma 33.

tűz

hamburg, 1983. augusztus 4. /upi/ - a kikötővárosban kigyulladt és teljesen leégett egy tízezer négyzetméter alapterületű hűtőraktár, amelyben hatezer tonna vajat tároltak. 25 tűzoltó tíz órán át küzdött a lángokkal, végülis eredménytelenül. a környéket a megolvadt vaj egy méter magas hullámai árasztották el, eldugaszolva a csatornahálózatot is. a károkat még nem sikerült pontosan felmérni, de nyilvánvalóan márkamilliókról van szó. a rendőrség gyújtogatás vádjával letartóztatott egy 22 éves fiatalembert, aki beismerte tettét, indoklásul azonban mindössze annyit mondott, hogy „ellenállhatatlan vágyat érzett, a vajkészlet megsemmisítésére.

ai ng

07.40 040883 2004

--

sk0003 4 230 mtik1005

chile - ellenzék

santiago de chile, 1983. augusztus 4. /pl/afp/ - pinochet tábornok lemondásának követelése lesz az augusztus 11-én megtartandó negyedik országos tiltakozási nap központi jelszava. ezt a pinochet-diktaturával szemben álló politikusokat tömörítő szervezet, a proden /nemzeti fejlődés terve/ szerdai üléséről tartott sajtótájékoztatóján diego portales, a szervezet főtitkára jelentette be.

be
el

ez az első alkalom, hogy a proden nyíltan követeli Pinochet távozását. Diego Portales elmondta, hogy a másik ellenzéki tömörülés - a multipartidaria - hamarosan egy demokratikus alternatívát ismertető programot hoz nyilvánosságra. A multipartidaria a rezsim által betiltott jobboldali és polgári pártokat tömöríti.

A tiltakozási nap eseményeinek támogatására és a szakszervezetek akcióegységének biztosítására szerdán központi titkárságot hoztak létre. Alig négy hónap alatt Pinochet negyedszer kerül szembe a rendszere elleni országos méretű tiltakozó megmozdulással. A békés akcióknak eddig nyolc halálos áldozatuk volt, mintegy 3 ezer személyt letartóztattak és több száz bányászt elbocsátottak munkahelyéről.

kzs a1 ng
07.46 040883 1158

-. -

sk0004 4 300 mtik1006

csád

New York/N, dzsamena, 1983. augusztus 4. /afp/ap/upi/ - az ENSZ biztonsági tanácsa szerdán rövid ülésen foglalkozott Csád Líbia elleni panaszával, majd az erről folyó vitát meghatározatlan időre elnapolta.

Ramadan Barma, Csád képviselője az ülésen megismételte kormányának vádját, miszerint „Líbia beavatkozik a csádi harcokba, légiereje bombázta az ország területét, „.

Avad Burvin líbiai küldött cáfolta ezeket az állításokat, és emlékeztetett arra, hogy országa már följánlotta az afrikai egységszervezetnek: ténymegállapító bizottság kiküldésével győződjék meg N, dzsamena: vádjainak megalapozatlanságáról.

Peter Onu, az afrikai egységszervezet ügyvezető főtitkára szerdai közleményében tüzszünetre és a békés megoldásról folytatandó párbeszédre szólította föl a csádi konfliktus résztvevőit.

Szerdán amerikai légvédelmi fegyverek és a kezelésüket oktató amerikai tanácsadók érkeztek Csádba. Washingtoni kormányforrások szerint harminc rakétáról és három tanácsadóról van szó. Csádba küldésüket az állítólagos líbiai légitámadásokkal indokolják. A rakétákkal együtt eddig mintegy hét millió dollár értékű amerikai fegyverzet érkezett az afrikai országba. A már korábban Csádba szállított francia légvédelmi fegyvereket jelentések szerint már rendszerbe állították a leghevesebb harcok színhelyén.

CE

szerdán egyiptomba érkezett két - awacs légifelderítő rendszerrel felszerelt - amerikai katonai repülőgép. elvileg az évente megrendezett amerikai-egyiptomi közös hadgyakorlaton vennének részt - ám a gyakorlat csak a jövő hét szerdáján kezdődik, így korai érkezésüket megfigyelők összefüggésbe hozzák a csádi kérdés kapcsán kiéleződött amerikai-libiai feszültséggel.

tripoli szerdán figyelmeztette az egyesült államokat: ha a partjai közelében állomásozó „eisenhower„ repülőgép-anyahajó behatol a szidra-öbölbe, akkor a libiai légierő akcióba lép ellene. Libia saját területi vizének tekinti a szidra-öblöt. washington ezt vitatja, és válaszul közölte, hogy az amerikai flotta továbbra is „fenntartja magának a nemzetközi vizeken való hajózás jogát„.

kf ai ng
07.56 040883 2124

.-.

sk0005 4 230 mtik1007

pfsz - központi tanács

tunisz, 1983. augusztus 4. /reuter/ap/upi/afp/ - szerdán egy tunisz melletti hotelben zárt ajtók mögött megkezdődött a palesztinai felszabadítási szervezet központi tanácsának kétnapos rendkívüli ülése.

az ülésről a tanács 81 tagja közül csak a pfsz radikális szárnyához tartozó népi front palesztina felszabadításáért - főparancsnokság nevet viselő szervezet képviselői hiányoznak, a többi tagszervezet vezető személyiségekkel képviselteti magát.

a napirend legfontosabb pontja az arafatot támogató és támadó palesztinai erők közötti, fegyveres összecsapásokig éleződött konfliktus rendezése. az afp értesülése szerint a tanács elítélte a bekaa-völgyben dúló harcokat, és felszólította a szembenálló feleket, hogy demokratikus párbeszédben oldják meg nézeteltéréseiket. az ülés résztvevői szerdán úgy határoztak, hogy különleges bizottságot állítanak fel az arafathoz hű erők és az el-fatah lázadói közötti tüzszünet ellenőrzésére.

a központi tanács elemzi az izrael által megszállt területeken és a libanonban kialakult katonai helyzetet, és megvitatja annak kérdését, hogy összehívják-e a palesztinai nemzeti tanácsot.

ak

x

x

x

róma, 1983. augusztus 4. /upi/ - enrico berlinguer, az okp főtitkára az olasz kommunisták szolidaritásáról biztosította a palesztinai nép ügyét, a jasszer arafat vezette palesztin felszabadítási mozgalmat. berlinguer üzenetét giancarlo pajetta, az okp kb titkárságának tagja adta át arafatnak szerdán tuniszban. arafat tájékoztatta az okp képviselőjét a legújabb közel-keleti fejleményekről, és annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a palesztin mozgalmon belüli ellentétek idővel megoldódnak.

ti ai ng
08.08 040883 1747

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

amerikai törvényjavaslat

washington, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - az egyesült államok közép-amerikai katonai tevékenységének fokozottabb kongresszusi ellenőrzését célzó törvényjavaslatot terjesztettek szerdán a kongresszus két háza elé.

a törvénytervezet benyújtói, edward kennedy és gary hart demokrata párti szenátorok, valamint edward markey, a képviselőház tagja azt indítványozta, hogy a kongresszus jóváhagyása nélkül az egyesült államok elnöke ne küldhessen amerikai csapatokat közép-amerikába, sem hadgyakorlatokra, sem bármiféle más célból.

kennedy szenátor a törvénytervezet benyújtása után tartott sajtóértekezletén követelte reagantól, hogy szüntesse be az ágyunaszád-diplomáciát közép-amerikában. a tárgyalások jelentik az egyetlen helyes utat a térség problémáinak megoldására - mondotta.

ti ai ng
08.36 040883 0845

ll

-.-

sk0007 4 230 mtik1009

pershing-rakéták - dregger

bonn, 1983. augusztus 4. /mti/ - a nyugatnémet kormány egységesen azt a felfogást képviseli, hogy szükség van az amerikai pershing-2-es rakéták nszk-beli telepítésére, ha a közép-hatótávolságu fegyverekről folyó genfi tárgyalásokon nem születik megállapodás a két nagyhatalom között - jelentette ki alfred dregger, a cdu-csu parlamenti frakciójának elnöke a handelsblatt csütörtöki számában megjelent interjújában.

dregger sajnálatosnak nevezte, hogy kohl kancellár és genscher külügyminiszter két héttel ezelőtti nyilatkozataikban „félreérthetően”, foglaltak állást. mint emlékeztetés, a bonni kancellár és a külügyminiszter elképzelhetőnek nevezték, hogy a nato csak robotrepülőgépeket telepítsen nyugat-európába és lemondjon a 108 pershing-2 állomásoztatásáról. ez ellen a rugalmasabb álláspont ellen már akkor azonnal tiltakozott manfred wörner nyugatnémet hadügyminiszter. wörner akkori és különösen dregger mostani állásfoglalása azt jelzi, hogy az amerikai kormány nyomására az nszk vezetése újra visszatér a telepítés feltétel nélküli támogatásához.

fkj/jp ng

08.45 040883 1123

--

sk0008 4 300 mtik1010

közel-kelet

tel-aviv/bejrut/damaszkusz, 1983. augusztus 4. /upi/afp/ - megkezdték az előkészületeket a libanonban állomásozó izraeli haderők átcsoportosítására. a művelet eredményeképpen a megszállók megerősített állásokat foglalnak majd el szidon várostól északra, az avari folyó mentén.

a részleges visszavonulásra a libanoni ellenállási mozgalom akciói kényszerítették rá az izraeli hadsereget - ezek következtében ugyanis a megszállók érzékeny veszteségeket szenvedtek. a bejruti kormány ellenzi az átcsoportosítást, mivel libanon tartós megszállásának és felosztásának előjeleit látja benne.

ll

menahem begin izraeli miniszterelnök csütörtökön várhatóan fogadja robert mcfarlane-t, az amerikai elnök közel-keleti megbízottját. a bejrutból érkezett diplomata előző nap ismertette mose arensz hadügy- és jichak samir külügyminiszterrel a libanoni kormány ütemtervét a libanonban állomásozó izraeli haderők teljes visszavonásáról. az izraeli miniszterek a tel-aviv-i álláspontot megerősítve közölték: erről csak akkor lehet szó, ha szíria is kivonja csapatait libanonból.

x x x

egy jordániai katonai bíróság szerdán távollétében halálra ítelt 15 jordániai állampolgárt, akik a megszállt ciszjordániában földet adtak el izraeli telepeseknek.

x x x

a kelet-libanonban állomásozó egyik palesztin tüzéralakulat csatlakozott a jasszer arafat ellen lázadó el fatah egységekhez. mint az alakulat parancsnoka szerdán elmondta, ő és emberei azért álltak át a lázadókhöz, mert arafat nem teljesítette el fatah-beli ellenfeleinek követeléseit és nem foglalt állást világosan a különböző közel-keleti béketervekkel, különösképpen reagan amerikai elnök elképzeléseivel kapcsolatban.

kf. ai ng
08.52 ,040883 1733

-.-

sk0009 4 230 mtik1011

egyesült államok - szovjetszkaja rosszija

moszkva, 1983. augusztus 4. /mti/ - a nemzetközi kapcsolatok alakulásának jelenlegi szakaszában a legfőbb veszélyforrás az, hogy az egyesült államok és a nato legagresszívabb körei a történelmileg szembenálló két társadalmi rendszer valamennyi elemét - a politikait, gazdaságát és ideológiáit - a katonai tényezőknek kívánják alárendelni, és a békés egymás mellett élésen belüli verseny helyett a totális konfrontációra törekszenek - állapítja meg a szovjetszkaja rosszija hirmagyarzója a lap csütörtöki számában.

jelentős része van e helyzet kialakulásában annak, hogy az egyesült államokban politikai vezető szerepre tett szert az amerikai uralkodó osztály konzervatív, sovíniszta eszmék által korlátok közé szorított, , ideológiájában a katonai elemeket előnyben részesítő csoportja.

st

a reaganizmus politikája lényegében a hetvenes évek enyhülési időszakáig folytatott imperialista politika újjáéledése, annak rendkívül militarista, és a lehető legnagyobb mértékben megideologizált alakjában.

formáját és tartalmát tekintve is jelentős különbségek vannak a „hidegháború”, truman-féle és jelenlegi kiadása között. a korábbi időszaktól eltérően a háborús hisztériát az erőviszonyok alapvetően más helyzetében és a kialakult katonai szembenállás összehasonlíthatatlanul veszélyesebb szintjén szitják. az egyesült államok jelenleg földrajzi értelemben is egészen más, lényegében globális konfrontációra törekszik a szocializmussal. a washingtoni kormányzat újabb és újabb országokat és kontinenseket akar „forró pontokká”, változtatni. az egyesült államok gyakorlatilag úgy kíván a világ többi részével tárgyalni, mintha a negyvenes évek óta semmiféle változás nem történt volna a világban, nem lett volna enyhülés - amely éppen a szovjetunió és az egyesült államok közötti stratégiai egyensúly felismerése alapján jöhetett létre. és mintha semmiféle minőségi változás nem történt volna a politikában, így többek között nem alakult volna ki a szocialista rendszer és nem tűntek volna el a gyarmatok.

a jelenlegi amerikai vezetés a korábbinál sokkal ingatagabbá tette a békét, bármit állítsanak ezzel kapcsolatban a fehér házban - vonja le a következtetést a szovjetszkaja rosszija cikkírója.

kr/jp ai ng

09.04 040883 2293

-. -

sk0010 4 230 mtik1012

béke-világtanács - nyilatkozat

helsinki, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - az egyesült államok gyorsan bevezethető erőinek részvételével nagyszabású hadgyakorlatot szándékozik tartani augusztusban a földközi-tenger keleti partjaitól az afrika szarváig és a perzsa-öbölhöz húzódó térségben. a béke-világtanács mélyszélességgel fejezi ki amiatt, hogy az amerikai hadgyakorlatokat akkor tartják, amikor a reagan-kormányzat hisztériát szít libia ellen, franciaország és az egyesült államok intervenciót hajt végre csádban, amikor szíria és más arab országok az állandó nyomás és a zsarolás célpontjai izrael és az egyesült államok részéről - hangsúlyozza a béke-világtanács helsinki közlése nyilatkozata.

edl

- a gyorsan bevethető haderők gyakorlatai fokozzák a katonai fenyegetést a térségben - állapítja meg a nyilatkozat, majd rámutat: a tervezett hadgyakorlat feltételezi a szárazföldi, a légi és a haditengerészeti erők oly módon történő bevetését, hogy azonnal bevonhatók legyenek az intervenciók célokat szolgáló jelenlegi katonai műveletekbe.

minthogy a gyorsan bevethető erőket taktikai nukleáris fegyverekkel is ellátják és a hadgyakorlaton b-52-es repülőgépek, valamint a az egyesült államok hadiflottájának atomfegyver használatára alkalmas egységei is részt vesznek, az egyesült államok jelenlegi katonai készülődései komolyan fenyegetik a térség és az egész világ népeit - hangoztatja a béke-világtanács nyilatkozata.

te ai ng
09.22 040883 1466

.-.

sk0011 4 230 mtik1013

amerikai támaszpontok - görög kp

szófia, 1983. augusztus 4. /mti/ - az egyesült államok görögországi támaszpontjainak bezárását sürgette legutóbbi teljes ülésén a görög kommunista párt központi bizottsága. harilaosz florakisz főtitkár beszámolójában részletesen foglalkozott az új görög-amerikai megállapodással, amely a párt értékelése szerint ellentétes a görög nép túlnyomó többségének óhajával.

a július 15-én parafált megállapodás értelmében szeptember 30-tól számítva további öt évig fennmaradnak az amerikai bázisok, és az öt ^{év}elteltével még 17 hónap áll rendelkezésre felszámolásukhoz.

a központi bizottság üléséről kiadott közlemény rámutat, hogy az új görög-amerikai megállapodás további lehetőségeket teremt a görögországra gyakorlandó nyomásra, amelynek az a célja, hogy az ország politikáját az egyesült államok és a nato irányvonalának rendeljék alá. a kb felszólítja a kormányt, hogy vegye figyelembe a demokratikus, hazafias erőknek a támaszpontok felszámolására irányuló kívánságát és ne terjessze ratifikálásra a parlament elé az új megállapodást. a görög kp szerint a kormánynak kötelessége, hogy lehetőséget adjon a görög népnek referendum útján történő véleménynyilvánításra a támaszpontok sorsáról.

ék/jp ng

09.50 040883 1262

de

.-.

sk0012 4 230 mtik1014

rövid hírek

Lengyel amnesztia

Varsó, 1983. augusztus 4. /pap/ - augusztus 2-ig 3108 személy részesült amnesztiában Lengyelországban. munkába állásukkal kapcsolatban a pap lengyel hírügynökség felhívja a figyelmet arra, hogy jelenleg több mint háromszázezer betöltetlen munkahely van a lengyel népgazdaság különböző ágazataiban.

Letartóztatások törökországban

Isztambul, 1983. augusztus 4. /reuter/ - a török biztonsági szervek szerdán Isztambulban letartóztatták a dev-yol /forradalmi ut/ elnevezésű, illegális szélsőbaloldali szervezet 46 állítólagos tagját. az akció során fegyvereket és löszert is lefoglaltak. törökországban a katonai hatalomátvétel óta több mint 30 000 személyt börtönöztek be politikai jellegű erőszakcselekmények vádjával.

ghanai ítéletek

Accra, 1983. augusztus 4. /reuter/ - szerdán további kormányellenes összeesküvőket ítélték el Ghanában. a bíróság 4 személyt halálra, 7 vádlottat pedig 18 év börtönbüntetésre ítelt. a halálos ítéletek közül kettőt a vádlott távollétében hozott a bíróság.

Kolumbiai kormány

Bogotá, 1983. augusztus 4. /efe/afp/ - Belisario Betancur kolumbiai államfő a kormány keddi kollektív lemondása után szerdán a 13 tagú kabinet nyolc tagját új miniszterekkel cserélte fel. az új kormánynak hat liberális és hat konzervatív párti tagja van, egy miniszter pedig a katonák. a kulcsfontosságú tárcák közül a hadügy- és a külügyminisztérium élén nem történt változás.

„kozmosz-1486„

Moszkva, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - a Szovjetunióban szerdán újabb kozmosz típusú műholdat állítottak föld körüli pályára, „kozmosz-1468„ jelzéssel. a Szputnyik adatai: kezdeti keringési idő 100,8 perc, a föld felszínétől mért legnagyobb távolság 820, a legkisebb távolság 786 kilométer, a műhold pályájának az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 74,1 fok. a Szputnyik fedélzetén elhelyezett berendezések rendben működnek.

ti-kzs-te ai ng

10.06

040883 1953

cb

1983.08.04.

- 12 -

kül

sk0013 4 230 mtik1015

brit hadügyminisztérium - munkanélküliek

London, 1983. augusztus 4. /mti/ - a brit hadügyminisztérium közzétette annak a programjának a részleteit, amelynek keretében a fegyveres erők egyévi katonai és szakmai képzésre 5200 munkanélküli fiatalot vesznek át. az angol lapokban csütörtökön megjelent tájékoztató szerint a 16-17 éves fiatalok szeptemberig nyújthatják be jelentkezési kérelmüket.

a hadügyminisztérium képviselőjében John Stanley, a fegyveres erők államminisztere kifejtette, hogy az iskolából kikerült, állást nem találó fiatalok az egyéves programban alapképzésben, majd a hadseregnél rendszeresített szakmai oktatásokon vennének részt. az ellátáson és a ruházaton felül heti tizenöt fontot kapnának. /a sorkatonák ennek kétszeresét-háromszorosát kapják./

a Thatcher-kormány ez a munkanélküliség-enyhítő akciója méreteiben igencsak jelentéktelen, hiszen a munkanélküliek száma meghaladja a 3,2 milliót. érthető hát, hogy a brit szakszervezeti főtanács „haszontalan gesztusnak”, minősítette a hadügyminisztérium programját.

rp/th ng

10.16 040883 1085

-. -

sk0014 4 230 mtik1016

embargó 18.00 óráig

magyar felszólalás genfben

genf, 1983. augusztus 4. /mti/ - a fajüldözés és a faji megkülönböztetés elleni harc II. konferenciájának csütörtöki ülésén dr. Kórmives Imre nagykövet, a magyar küldöttség vezetője is felszólt. beszédében a magyar kormány támogatásáról biztosította a konferenciát és rámutatott: a magyar népköztársaság társadalmi rendjétől idege n a faji megkülönböztetés elmélete és gyakorlata, jogrendje hatékony garanciákat nyújt annak bármely formájával szemben.

de

magyarország - hangoztatta kőmives imre - mindent megtesz azért, hogy a fajüldöz és a faji megkülönböztetés elleni nemzetközi küzdelem sikerrel járjon. a magyar szolidaritási bizottság rendszeres kapcsolatot tart fenn a dél-afrikai, a namibiai és a palesztin nép felszabadító mozgalmaival és a magyar társadalom nevében rendszeres politikai, gazdasági és erkölcsi segítséget nyújt jogos és igazságos harcukhoz.

a magyar küldöttség vezetője keményen elítélte a pretóriai fajüldöző rezsim szégyenletes apartheid-politikáját, namibia törvénytelen megszállását és a szomszédos szuverén államok elleni fegyveres agresszióját. rámutatott a rezsim támogatóinak politikai és erkölcsi felelősségére, és hangsúlyozta, hogy a fajüldözés elleni harc csak akkor lehet eredményes, ha a nemzetközi közösség az eddiginél jóval határozottabban és egységesebben lép fel az apartheid-rendszer felszámolásáért és a faji megkülönböztetés minden megnyilvánulása ellen.

e-m/jp ng

10.33 040883 1526

-.-

sk0015 4 230 mtik1017

békemozgalom

berlin, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - az ndk fővárosában a treptow-i felszabadítási emlékműnél szerdán nemzetközi ifjusági béke-nagygyűlést tartottak, amelyen az európai országok képviselőin kívül latin-amerikából érkezett küldöttek is részt vettek. a megmozdulás részvevői nyilatkozatban üdvözölték a szovjetunió és más szocialista országoknak a nukleáris katasztrófa elhárítását célzó legújabb kezdeményezéseit.

x x x

tokió, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - szerdán este tokióban béketüntetést tartottak a nukleáris fegyverek betiltásáért rendezett nemzetközi konferencia részvevői. a tüntetők tiltakoztak a nyugat-európában tervezett rakétatelepítés ellen és állást foglaltak a fegyverkezés hajsza megfékezésé mellett.

x x x

ld

tokió, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - hirosimába érkezett a május 7-én tokióból elindult hagyományos japán békemenet. a menet utvonalán kiállításokon, tömeggyűléseken emlékeztek meg a hirosima és nagaszaki elleni amerikai atombombatámadás áldozatairól.

x x x

new york, 1983. augusztus 4. /reuter/ - tovább folytatódik az amerikai hadsereg senecai /new york állam/ katonai raktára előtt szervezett béketüntetés. a több napja tartó tiltakozó akció részvevői - akik közül a rendőrség szerdán további 32 személyt vett őrizetbe - azért tüntetnek, mert értesüléseik szerint a raktárban nyugat-európai telepítésre szánt nukleáris rakétákat tárolnak.

ti ai ng
10.59 040883 1550

-. -

sk0016 4 230 mtik1018

erdőtüzek jugoszláviában

belgrád, 1983. augusztus 4. /mti/ - továbbra is erdőtüzek pusztítanak jugoszláviában, mindeneke előtt a dalmát tengerpart vidékén és a veszélyeztetett körzetekben megkezdődött a megerősített figyelő-, és jelzőszolgálatok megszervezése. a csütörtöki lapok beszámolója szerint a splittel szemben fekvő brac szigetén 14 négyzetkilométeres területen teljesen kiégett az erdő, és szőlőültetvények, olajfák pusztultak ki. sibenik körzetében az utóbbi 48 órában négy erdőtűz ütött ki, a lángok megfékezésében a polgári védelem és a tűzoltóság mellett a néphadsereg alakulatai is részt vettek. moszartól mintegy 40 kilométerre északra négy napig tartott, megfeszített munkával sikerült csak megfékezni a pusztító elemet.

a dubrovnikai tengerparton szerdán hajnalban újabb erdőtűz ütött ki, közvetlenül az egyik legfontosabb városi közlekedési utvonalt felett, s a tűz azzal fenyegetett, hogy továbbterjedve veszélyezteti a városnak ebben a részében lévő lakóépületeket, illetve az argentina és az excelsior szállodákat is. a lángokat pár óra alatt sikerült lokalizálni, senki nem sérült meg. több mint négy négyzetkilométeren pusztított erdőtűz krcsula szigetén is. mint a vizsgálat során kiderült, itt szándékos gyújtogatás idézte elő a tüzet. a gyújtogatót, egy helybeli fiatallembert őrizetbe vették.

kd/jp ng

11.17 040883 1355

de

-. -

sk0017 4 230 mtik1019

űrhajósok

kovács b. sándor, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1983. augusztus 4. /mti/ - a hatodik hete a világűrben tartózkodó vlagyimir ljahov és alekszandr alekszandrov csütörtökön megkezdte az űrkomplexum egyik eleme, a kozmosz-1443 jelű mesterséges hold visszatérő egysége berakodását. a terv szerint ötszáz kiló hasznos teherrel tér majd vissza a földre a mesterséges hold kabinja.

visszaküldenek a földre az űrhajósok néhány olyan berendezést, amelyik már hosszabb ideje teljesít szolgálatot a világűrben, s hasznos információkat szolgáltat a szakembereknek. közöttük van a levegőcserélő berendezés és a „delta,, elnevezésű autonóm navigációs berendezés memóriaegységének egy része is. visszajuttatják a földre az űrből készített filmfelvételeket és fényképanyagokat. nem kis mennyiségről van szó, hisz ljahovék egy hét alatt annyi felvételt készítettek, mint korábban társaik hónapok alatt.

a kozmosz-1443 visszatérő egységének előkészítése hosszú időt igényel, hisz a műszerek, felszerelések és egyéb anyagok előkészítése és csomagolása aprólékos feladat.

eközben az űrhajósok folytatják a számukra előírt munkaprogramot is, köztük a „gél,, elnevezésű kísérletsorozatot. a gélek megdermedt kolloidoldatok, amelyeknek különleges fizikai tulajdonságai vannak. gél-állapotuak például a növényi és állati sejtek, az idegek. a gél egyneműségétől függ annak elektroforetikus jellemzője, vagyis az, hogyan vándorolnak benne - elektromos tér hatására - a töltéssel bíró szilárd anyagi részecskék. a bonyolult fehérjék és más vegyületek szétválasztásán dolgozó tudósok részére az űrhajósok által végzett kísérletek igen hasznos adatokat szolgáltathatnak.

... kr/jp k1

12.43

040833 1718

de!

tokió, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - hirosimába érkezett a május 7-én tokióból elindult hagyományos japán békemenet. a menet útvonalán kiállításokon, tömeggyűléseken emlékeztek meg a hirosima és nagaszaki elleni amerikai atombombatámadás áldozatairól.

x x x

new york, 1983. augusztus 4. /reuter/ - tovább folytatódik az amerikai hadsereg senecai /new york állam/ katonai raktára előtt szervezett béketüntetés. a több napja tartó tiltakozó akció részvevői - akik közül a rendőrség szerdán további 32 személyt vett őrizetbe - azért tüntetnek, mert értesüléseik szerint a raktárban nyugat-európai telepítésre szánt nukleáris rakétákat tárolnak.

ti ai ng

10.59 040883 1550

--

sk0016 4 230 mtik1018

erdőtüzek jugoszláviában

belgrád, 1983. augusztus 4. /mti/ - továbbra is erdőtüzek pusztítanak jugoszláviában, mindenekeleltt a dalmát tengerpart vidékén és a veszélyeztetett körzetekben megkezdődött a megerősített figyelő-, és jelzőszolgálatok megszervezése. a csütörtöki lapok beszámolója szerint a splittel szemben fekvő brac szigetén 14 négyzetkilométeres területen teljesen kiégett az erdő, és szőlőültetvények, olajfák pusztultak ki. sibenik körzetében az utóbbi 48 órában négy erdőtűz ütött ki, a lángok megfékezésében a polgári védelem és a tűzoltóság mellett a néphadsereg alakulatai is részt vettek. mosztartól mintegy 40 kilométerre északra négy napig tartott, megfeszített munkával sikerült csak megfékezni a pusztító elemet.

a dubrovnikai tengerparton szerdán hajnalban újabb erdőtűz ütött ki, közvetlenül az egyik legfontosabb városi közlekedési útvonal felett, s a tűz azzal fenyegetett, hogy továbbterjedve veszélyezteti a városnak ebben a részében lévő lakóépületeket, illetve az argentina és az excelsior szállodákat is. a lángokat pár óra alatt sikerült lokalizálni, senki nem sérült meg. több mint négy négyzetkilométeren pusztított erdőtűz kracsula szigetén is. mint a vizsgálat során kiderült, itt szándékos gyújtogatás idézte elő a tüzet. a gyújtogatót, egy helybeli fiatalembert őrizetbe vették.

kd/jp ng

11.17 040883 1355

de

--

sk0017 4 230 mtik1019

űrhajósok

kovács b. sándor, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1983. augusztus 4. /mti/ - a hatodik hete a világűrben tartózkodó vlagyimir ljahov és alekszandr alekszandrov csütörtökön megkezdte az űrkomplexum egyik eleme, a kozmosz-1443 jelű mesterséges hold visszatérő egysége berakodását. a terv szerint ötszáz kiló hasznos teherrel tér majd vissza a földre a mesterséges hold kabinja.

visszaküldenek a földre az űrhajósok néhány olyan berendezést, amelyik már hosszabb ideje teljesít szolgálatot a világűrben, s hasznos információkat szolgáltathat a szakembereknek. közöttük van a levegőcserélő berendezés és a „delta”, elnevezésű autonóm navigációs berendezés memóriaegységének egy része is. visszajuttatják a földre az űrből készített filmfelvételeket és fényképanyagokat. nem kis mennyiségről van szó, hisz ljahovék egy hét alatt annyi felvételt készítettek, mint korábban társaik hónapok alatt.

a kozmosz-1443 visszatérő egységének előkészítése hosszú időt igényel, hisz a műszerek, felszerelések és egyéb anyagok előkészítése és csomagolása aprólékos feladat.

eközben az űrhajósok folytatják a számukra előírt munkaprogramot is, köztük a „gél”, elnevezésű kísérletsorozatot. a gélek megdermedt kolloidoldatok, amelyeknek különleges fizikai tulajdonságai vannak. gél-állapotuak például a növényi és állati sejtek, az idegek. a gél egyenmőségétől függ annak elektroforetikus jellemzője, vagyis az, hogyan vándorolnak benne - elektromos tér hatására - a töltéssel bíró szilárd anyagi részecskék. a bonyolult fehérjék és más vegyületek szétválasztásán dolgozó tudósok részére az űrhajósok által végzett kísérletek igen hasznos adatokat szolgáltathatnak.

... kr/jp ki

12.43

040833 1718

le!

sk0018 4 230 mtik1020

szíriai-palesztinai kp - nyilatkozat

damaszkusz, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - a szíriai és a palesztinai kommunista párt határozottan elítéli a libanoni-izraeli megállapodást, amelyet az egyesült államok erőszakolt libanonra - hangsúlyozza a két párt vezetőségének damaszkuszi találkozójáról kiadott nyilatkozat.

a két párt vezetősége támogatásáról biztosította a libanoni hazafias erőket az elfoglalt libanoni területek felszabadításáért, az izraeli megszállók ellen vívott harcát. a találkozón rámutattak, hogy a térségben bekövetkezett legújabb fejlemények, mindenekeelőtt a szíria, a palesztin forradalom és a libanoni nemzeti-hazafias mozgalom ellen irányuló amerikai-izraeli támadások megerősítették: helyes volt az a közös értékelés, amelyet az arab országok kommunista- és munkáspártjainak képviselői júniusi tanácskozásán dolgoztak ki.

a tárgyaló felek nagyra értékelték szíria következetes álláspontját, amely határozottan elutasítja azokat az amerikai kísérleteket, hogy a közel-keleten megteremtsék az egyesült államok uralmát és a térséget az afrikai és ázsiai nemzeti-felszabadító mozgalmak elleni támaszponttá változtassák.

a szíriai és a palesztinai kommunista párt elítélte a megszállt arab területeken végrehajtott izraeli rémtetteket. a nyilatkozat hangsúlyozza: kudarcra vannak ítélve az amerikai imperializmusnak és a cionizmusnak azok a tervei, amelyek a palesztin nemzeti probléma igazságos megoldásának meghiusítására törekszenek és arra akarják kényszeríteni a palesztinai népet, hogy mondjon le független és önálló állama megalapításának jogáról.

a két kommunista párt sürgette a palesztin ellenállási mozgalom egységének helyreállítását és javasolta, hogy a soraiban támadt nézeteltéréseket demokratikus párbeszéd útján rendezze.

ti hf ki

13.23

040883 1812

de

sk0019 4 230 mtik1021

rövid hírek

svájc - törökország

basel, 1983. augusztus 4. /afp/ - nyolcvan svájcban élő török állampolgár a múlt hét vége óta éhségsztrájkot tart baselban, bernben, genfben és winterthurban, hogy így fejezze ki szolidaritását a törökországban bebörtönzött politikai foglyokkal. a sztrájkoló közleményben jelentették be, hogy tiltakozó akciójukkal támogatni kívánják 2500 török politikai fogoly július 7-én kezdett éhségsztrájkját. a törökországi politikai foglyok fogvatartásuk embertelen körülményei miatt léptek éhségsztrájkba. a svájcban sztrájkoló törökök azt követelik, hogy a nemzetközi vöröskereszt küldjön a börtönökbe orvosokat, állítsák le a pénzügyi és katonai segélyeket törökországnak és bocsássák szabadon az összes törökországi politikai foglyot.

emanuela

milánó, róma, 1983. augusztus 4. /afp/ap/ - október 30-án kivégzik emanuela orlandit, ha addig nem bocsájtják szabadon a pápa bebörtönzött merénylőjét, ali agcát. ezzel fenyegetőzött az ansa olasz hírügynökség milánói irodájához eljuttatott, rossz olaszszággal írt levélben egy eddig ismeretlen csoport, amely magát „keresztényellenes török felszabadítási frontnak”, /turkes/ nevezi. az üzenet felsorolja az elrabolt lány néhány személyes ismertetőjegyét, de továbbra sem szolgál bizonyítékkal arra nézve, hogy a fogoly életben van-e. mint ismeretes, a vatikáni alkalmazott lányát június 22-én rabolták el.

távuszó

dover, 1983. augusztus 4. /reuter/ - egy 19 éves angol lány megszakítás nélkül oda-vissza átusztta a la manche csatornát. alison streeter, aki egy angol bank alkalmazottja, 21 óra és 16 perc alatt tette meg az utat uszva anglia délkeleti partjaitól franciaországig és vissza, anélkül, hogy pihenőt tartott volna. ezzel az eredménnyel második a kanadai cindy nicholas mögött, aki eddig a nők közül a legrövidebb idő - 18 óra és 55 perc - alatt tette meg ezt a távot.

te hf ki

13.50

040883 1913

de

sk0020 4 230 mtik1022

genscher levele

follinus k. jános, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1983. augusztus 4. /mti/ - hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszter, a szabaddemokrata párt /fdp/ elnöke, pártja funkcionáriusaihoz írott, csütörtöki levelében az nszk vezetésének nevében újlag visszautasította a szovjetunióknak azt a jogos követelését, hogy az európai közép-hatótávolságu fegyverekről folyó genfi tárgyalásokon a francia és a brit nukleáris rakétákat is vegyék figyelembe.

minden bizonnyal az amerikai kormányzat nyomására genscher levelében nem ismételte meg azt a két héttel ezelőtti javaslatát, hogy genfben olyan kompromisszumos megoldást kellene elérni, amelynek keretében a nato lemondana a pershing-2-es rakéták telepítéséről. a nyugatnémet külügyminiszter ezuttal csak addig ment el, hogy megfelelő megállapodás elérése esetén nemcsak a robotrepülőgépekből, de a pershing-2-sekből is is ,,kevesebbet,, kellene telepíteni.

genscher levele így mindenképpen visszalépést jelent korábbi állásfoglalásához képest. a levélnek olyan kitételei viszont, hogy ,,a pershing-2-seket nem lehet kivonni egy esetleges csökkentésből,, , genscher nagyobb megegyezési készséget mutatják szemben azokkal az amerikai körökkel, amelyek mindenáron keresztül akarják vinni a 108 darab pershing-2 rakéta telepítését az nszk-ban.

levelében egyébként a nyugatnémet külügyminiszter nyomatékosan sikraszállt a szocialista országokkal való gazdasági kapcsolatok folytatásáért és a vitás kérdések tárgyalásos rendezéséért. így például szorgalmazta, hogy szülessék szerződés az erőszak alkalmazásának elutasításáról.

fkj/hi ki

14.03

040883 1644

sk0021 4 230 mtik1024

craxi - kormány alakítás

róma, 1983. augusztus 4. /mti-ap/reuter/afp/ - megalakította ötpárti koalíciós kormányát csütörtökön Bettino Craxi, az olasz szocialista párt főtitkára, Olaszország első szocialista párti miniszterelnöke. Sandro Pertini köztársasági elnök a délelőtti folyamán fogadta Craxit a Quirinale-palotában, ahol az új miniszterelnök hivatalosan is elfogadta a kormányfői posztot, és bemutatta Pertininek az új kabinet névsorát. az új kormány a délután folyamán teszi le a hivatali esküt.

a 29 tagú új kormányban 16 kereszténydemokrata párti, négy szocialista párti, négy szociáldemokrata párti, három köztársasági párti és két liberális párti politikus kapott helyet. a kulcsfontosságú külügyminiszteri tárcát a kereszténydemokrata párti Giulio Andreotti volt miniszterelnök kapta, a hadügyminiszteri posztot a köztársasági párti Giovanni Spadolini /szintén egykori miniszterelnök/ tölti majd be. a súlyos gazdasági gondokkal küzdő országban ugyancsak kulcsfontosságú költségvetési tárca miniszteri bársonyszékét Pietro Longo, a szociáldemokrata párt főtitkára foglalja majd el. a kereszténydemokrata párt birtokolja a belügyi, az igazságügyi, az oktatási, kulturális és a mezőgazdasági tárcát is. a pénzügyminiszter köztársasági párti, a munkaügyi miniszter szociáldemokrata politikus lett.

a 49 esztendőss Bettino Craxi Sandro Pertini köztársasági elnök július 21-én bírta meg Olaszország 44. kormányának megalakításával. a kormányalakítási tárgyalások két héten át tartottak. az alkudozások mindenekeelőtt azért húzódtak el, mert a kereszténydemokrata párt - az ország továbbra is legerősebb pártja - a miniszteri tárcák elosztásából is oroszlánrészt követelt. a kormányalakítást bizonyos személyi kérdések is hátráltatták. a külkapcsolatok terén nagy tapasztalattal rendelkező Emilio Colombo, eddigi külügyminiszter például, miután a külügyi helyett a kincstárügyi tárcát ajánlották fel neki, végül is nem vállalt feladatot a kormányban. új tárcát, a miniszterelnök-helyettesi posztot kellett kialakítani Arnaldo Forlani, a kereszténydemokrata párt parlamenti frakciója vezetője számára.

tu hf 11

15.14 040883 2147

Nw

sk0022 4 230 mtik1025

brit munkáspárt - belső elemzés

London, 1983. augusztus 4. /mti/ - egy, a brit munkáspárt júniusi választási veresége nyomán készült belső elemzés arra figyelmezteti az ellenzéki árnyékkormányt és a párt parlamenti képviselőit, hogy ha a labour a most következő év alatt nem tudja növelni szavazóinak számát a liberális-szociáldemokrata szövetséggel szemben, akkor csupán harmadik párt lesz az 1988-ban esedékes általános választásokon. a szavazók visszaszerzésére alkalmat nyújthatnak a következő évben tartandó parlamenti pótválasztások, a májusi helyhatósági szavazások és az európai parlamentbe történő választások. ezek után viszont szinte bizonyosan elválk, hogy öt év múlva melyik párt lesz a harmadik erő a parlamentben.

a bizalmas irat fő mondanivalóját a the times című londoni napilap szivárogtatta ki csütörtökön. az ujság szerint a megállapítást david cowling, a munkáspárt egyik legtapasztaltabb kutató-elemzője tette. okfejtése szerint a szavazók elpártolása a labour-tól 1979 és 1983 között földcsuszamlás-szerű volt a munkáspártra nézve. négy évvel ezelőtt a párt hétmillió szavazattal kapott többet a liberálisoknál, az idén júniusban azonban már csak 680 ezerrel többet a liberálisok és a szociáldemokraták szövetségénél - mutatta ki cowling. mint ismeretes, a júniusi választáson a konzervatív párt nagyarányu győzelmet aratott a munkáspárt és a harmadik legtöbb szavazatot kapott liberális-szociáldemokrata szövetség fölött.

cowling szerint a munkáspárt számára most az a legfontosabb feladat, hogy kellő alaposággal elemezze választási vereségének súlyát, levonja a megfelelő következtetéseket.

rp/im ki

16.24 040883 1663

sk0023 4 230 mtik1026

rövid hírek

lesotho - robbanás

maseru, 1983. augusztus 4. /afp/reuter/ - gépkocsiban elhelyezett pokolgép robbant csütörtökön maseruban, lesotho fővárosban a kormány épületéhez közel. a maserui rádió szerint jelentős károk keletkeztek az épületben, személyi sérülésekről egyelőre nem érkezett jelentés. a rendőrség képviselője azonban egyelőre nem volt hajlandó nyilatkozni a részletekről.

szerencsés repülőgépbaleset

iszlámábád, 1983. augusztus 4. /upi/ - földetérés közben, 240 személlyel a fedélzetén a pakisztáni karacsi repülőtérén mintegy 30 méternyire leszaladt a kifutópályáról a panam légitársaság egy boeing-747-es repülőgépe. személyi sérülés nem történt. a gép az új-delhi-frankfurt-new york útvonalon közlekedett. repülőtéri illetékesek szerint a baleset oka a rendkívül rossz időjárás volt. a gép sűrű monszunesőben ért földet.

lókötők

stomer, /franciaország/, 1983. augusztus 4. /afp/ - ismeretlen lótolvajok négy versenylovat, köztük egy igen értékes tenyészkancát kötöttek el csütörtökre virradóra a franciaországi wizernes-ben, stomer közelében. az ellopott lovak közül kettő, a „jirose”, nevű tenyészkanca és „romeo d,arc”, nevű csikója, amelynek apja az egyik legjobb franciaországi ügetőló, tulajdonosuk szerint felbecsülhetetlen értékű. szakmai források szerint a csikóért árverésen 300-500 ezer frankot is megadtak volna.

fehér fecske

szófia, 1983. augusztus 4. /adn/ - a bulgáriai tirgoviste város közelében egy fehér fecske építi már tíz napja fészket. a ritka madár csupán naponta reggel hét és nyolc óra között figyelhető meg, munka közben. az ornitológusok szerint a fecske albinó változata 50-70 évenként fordul csak elő.

tu-to hf ki
16.44 040883 1725

Nm

sk0024 4 230 mtik1027

izrael — libanon — szíria

bejrut, damasz^{sz}, 1983. augusztus 4. /mti-reuter/taszsz/ - a libanonban tartózkodó izraeli megszálló hadsereg összesen mintegy negyven kilométer hosszúságu utat épít a csapatátcsoportosítási terv keretében dél-libanonba átvonuló katonák számára - közölték csütörtökön izraeli haditudósítók. hozzátették: az új katonai infrastruktúra néhány héten belül elkészül. a taszsz bejruti jelentése szerint az izraeliek újabb ellenőrző pontokat építenek az ország déli részén. a reuter szerint az utvonal a tengerparti szidontól északra kezdődik, és egészen az avari folyóig tart.

mint ismeretes, az izraeli alakulatok egy része a csapatátcsoportosítási manőver keretében a suf-hegység körzetéből az avari folyóig húzódik vissza, miközben a szíriai erőkkel szembenálló csapat egységek jelenlegi állásaikban maradnak.

a taszsz jelentette bejrutból: az izraeli tüzérség csütörtökön ismét szíriai alakulatokat lőtt a bekaa-völgyben. a szíriaiak viszonozták a tüzet.

a megszálló izraeli hadsereg soraiban egyre nő az elégedetlenség amiatt, hogy a békés libanoni polgári lakosság elleni akciókba vetik be őket. ajub al-kar, aki kilenc évet szolgált harckocsi-elhárító egységekben, az izraeli hadsereg vezérkari főnökéhez címzett levelében tiltakozott, hogy a megszálló erők segítséget nyújtanak a libanoni falangistáknak a druz lakosság elleni akciókban. tavaly nyár óta mintegy nyolcvan izraeli katona és tiszt került börtönbe, mert nem volt hajlandó részt venni az ilyen műveletekben.

ps hf éb

17.00 040883 1551

sk0025 4 230 mtik1028

közép-amerikai hírek

washington, 1983. augusztus 4. /afp/ - reagan elnök közép-amerikai politikája - az abc-tv közvéleménykutatása szerint - népszerűtlen az egyesült államokban. az egyesült államok megkérdezett másfél ezer lakosának mindössze 21 százaléka véli úgy, hogy reagan elnök közép-amerikai politikája előmozdítja a térség problémáinak rendezését. a megkérdezettek 27 százaléka szerint ez a politika elmélyíti a válságot. a megkérdezettek fele nem foglalt állást.

az amerikaiak 62 százaléka elutasítja a nicaraguai kormány megdöntésére irányuló erőfeszítésekben való amerikai közreműködést, és csak 20 százalék ért egyet a sandinistaelenes erők támogatásával.

x

x

x

san josé, 1983. augusztus 4. /afp/ - salvadorban januártól júniusig mintegy 2900 embert végeztek ki. a kivégzések túlnyomó többségét a hadsereg katonái hajtották végre - állapítja meg a salvadori érseki hivatal jogsegélyszolgálatának jelentése. - a fegyveres erők ezen kívül 535 személyt tartottak fogva jogtalanul - mutat rá a jelentés, amely nyíltan kimondja, hogy „az emberi jogok válságos helyzete, csak súlyosbodott salvadorban.

x

x

x

bogotá, 1983. augusztus 4. /reuter/ - franciaország leállítja katonai segélyszállításait nicaraguának - jelentette ki claude cheysson francia külügyminiszter csütörtökön bogotában. két napos kolumbiai látogatása végén tartott sajtóértekezletén a francia diplomácia vezetője hangoztatta, hogy a közép-amerikai helyzet problémáit „külföldi beavatkozás nélkül, kell megoldani, és párizs a contadora-csoport - mexikó, panama, venezuela és kolumbia - békekezdeményezéseit támogatja. cheysson ismét bírálta a nicaragua partjainál és hondurasban tervezett amerikai hadgyakorlatot, kijelentvén, hogy ez szerinte nem segíti elő a térség problémáinak békés rendezését.

x

x

x

Nm

san José, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - a salvadori rendszer ugynevezett békebizottsága beleegyezett abba, hogy találkozzék a hazafiak képviselőivel. a rezsim beleegyezése lényegében azt jelenti, hogy hivatalosan elismeri az ország kétötödét ellenőrzésük tartó hazafias szervezetek hatalmát és befolyását - mutat rá a taszsz szovjet hírügynökség.

/alatt

hg lb éb

17.56 040883 2336

-. -

sk0026 4 230 mtik1029

mcfarlane

bejrut, damaszkusz, 1983. augusztus 4. /mti-reuter/upi/afp/ap/ - robert mcfarlane amerikai közel-keleti különmegbízott begin izraeli minisztereinnökkel tartott találkozója után csütörtökön újra bejrutba érkezett.

mcfarlane sajtónyilatkozatában azt mondta, hogy „új izraeli elképzeléseket visz,, a libanoni fővárosba, de részletekbe nem bocsátkozott.

ismeretes, hogy mcfarlane és az izraeli vezetők - köztük samir külügy- és arensz hadügyminiszter - megbeszélésein nem jött létre megállapodás arról, hogy tel-aviv rögzítse libanonban levő megszálló alakulatainak kivonulási ütemtervét.

a sziriai baath párt lapja, az al-baath arra figyelmeztette a bejruti vezetőket, hogy mcfarlane ingadiplomáciája a térségben tovább rontja libanon viszonyát szíriával, ugyanakkor egyre közelebb viszi libanont izraelhez. korábban olyan hírek láttak napvilágot, hogy közel-keleti körutja során mcfarlane damaszkuszba is ellátogat, ezt azonban sziriai részről nem erősítették meg. az amerikai diplomata elődjét, habibot a sziriai vezetők annak idején nem voltak hajlandók fogadni, arra hivatkozva, hogy arabellenes magatartást tanusít.

ps lb már

18.29 040883 1179

Nur

-. -

sk0027 4 230 mtik1030

atomcsend-évforduló - szovjet közlemény /1. rész/

moszkva, 1983. augusztus . /mti/ - pénteken lesz husz éve annak, hogy a szovjetunió, az egyesült államok és nagy-britannia külügyminiszterei moszkvában aláírták a légkörben, a világűrben és a víz alatt folytatott nukleáris fegyverkísérletek betiltásáról szóló egyezményt, közismert néven az atomcsend-szerződést. eddig több mint száz ország csatlakozott a szerződéshez, bár két nukleáris hatalom - franciaország és kina - még nem.

az évforduló alkalmából a szovjet ensz-társaság közleményt tett közzé, s ebben a többi között emlékeztet arra, hogy a világszervezet 37. közgyűlésén a szovjetunió előterjesztette a nukleáris fegyverkísérletek teljes betiltásáról szóló szerződés tervezetét.

a szovjetunió véleménye szerint minden államnak határozott intézkedéseket kell tennie annak érdekében, hogy ez az ügy kijusson a zsákutcából, s ezért a maga részéről javasolta, hogy a tárgyalások idejére rendeljenek el moratóriumot mindenfajta nukleáris fegyverkísérletre. indítványozta továbbá, hogy fagyasszák be az összes atomfegyvert.

ezek a javaslatok - hangoztatja a közlemény - lehetőséget adnak arra, hogy a probléma kijusson a zsákutcából, ahová az egyesült államok juttatta. az amerikai fél még 1980-ban megszakította az e kérdésről folytatott háromoldalu szovjet-amerikai-angol tárgyalásokat, s a földalatti nukleáris fegyverkísérletek megtiltása ellen foglal állást. /folyt./

kr/so már

19.28 040883 1473

sk0028 4 230 mtik1031

atomcsend-évforduló - szovjet közlemény /2. rész/

az amerikai magatartás szöges ellentétben áll az ENSZ tagállamai többségének ama törekvésével, hogy teljesen betiltsák a nukleáris fegyverkisérleteket, megállítsák a fegyverkezési hajszát, s eredményt érjenek el a leszerelés terén.

a szovjet ENSZ-társaság dokumentuma végezetül rámutat: a nukleáris fegyverkisérletek teljes betiltását rögzítő nemzetközi szerződésről folytatandó tárgyalások felújításához fokozottan fel kell használni az egyesült nemzetek szervezetének erkölcsi-politikai tekintélyét. haladást csak akkor lehet majd elérni, ha minden nukleáris hatalom felismeri az emberiség sorsa iránti felelősségét.

kr/so már

19.29 040883 0709

--

sk0029 4 230 mtik1032

sri lanka - esti összefoglaló

colombo, 1983. augusztus 4. /afp/ap/reuter/dpa/ - a sri lanka-i parlament csütörtökön megkezdte a szeparatista pártok és szervezetek betiltásáról szóló törvénytervezet vitáját. a fővárosban erre az időre szigorú biztonsági intézkedéseket fogantatosítottak.

a parlament ezzel a lépéssel - alkotmánymódosítás formájában - törvényen kívül helyezi a tamil kisebbség legnagyobb pártját, a tamil egyesült felszabadítási frontot /tulf/. a párt külön tamil állam létrehozását szeretné, de elhatárolja magát a felszabadító tigrisek nevű gerilla-szervezettől, amely ugyanezért a célért fegyveres harcot folytat.

a készülő törvény betilt minden olyan pártot vagy szervezetet, amely programjában külön állam megalakítását irányozza elő az ország egy részén. a parlamenti képviselőknek esküvel kell elutasítaniuk a szeparatizmust. a törvény megszegőit a politikai jogoktól való megfosztással és vagyonelkobzással sújthatják.

a kormányzó egyesült nemzeti pártnak 140 képviselője van a 168 tagú törvényhozásban. a tulf 17 képviselője bojkottálta a parlament csütörtöki ülését.

Nm

junius richard dzsajavardene köztársasági elnök pártja képviselői előtt elhangzott beszédében kijelentette, hogy az etnikai zavargások a kormány megdöntését célzó összeesküvés első szakaszát jelentik. a második és a harmadik szakasz a szingaléz népe sségen belül a buddhista többség és a muzulmán, illetve a keresztény kisebbség közötti ellentétek kiélezése lett volna. dzsajavardene szerint az összeesküvést „bizonyos politikai csoportosulások,, szöttek, és akciójukat összehangolták az „északi terroristákkal,, is, ami a fegyveres tamil szakadárok hivatalos megjelölése.

szirimavo bandaranaiké asszony, volt miniszterelnök viszont a kormányt tette felelőssé a véres összeecsapásokért. a kormány - mondotta - maga táplálta a feszültséget azzal, hogy ígéreteket tett a tamiloknak. ígéreteit azután nem tudta beváltani. a hongkongi asiaweek című magazin legfrissebb számában megjelent interjújában hazugságnak minősítette azt az állítást, hogy a zavargás a kormány megdöntésére szötte összeesküvés része lenne. a hatóságok csak bűnbakokat keresnek - hangsúlyozta.

a hivatalos közlés szerint sri lankán csaknem teljes a nyugalom. a kijárási tilalom csütörtökön délután ötkor lépett életbe és hajnali 4 óráig tart.

to lb már

19.52 040883 2371

--

sk0030 4 230 mtik1033

rövid hírek

elhunyt levitan

moszkva, 1983. augusztus 4. /mti/ - csütörtökön 69 éves korában elhunyt jurij levitan, a szovjet rádió külföldön is ismert bemondója. több mint ötven éven át volt bemondó, s az elmúlt évtizedek legfontosabb hazai és nemzetközi híreit ő olvasta be a szovjet rádióban. levitan hangján hallották először a szovjetunió lakosai többek között a második világháború győzelmes befejezéséről szóló közleményt.

m,bow pekingben

peking, 1983. augusztus 4. /uj kina/ap/ - a pekingi látogatáson tartózkodó amadou-mahtar m,bow unesco-főigazgatót csütörtökön fogadta csao ce-jang kínai kormányfő. az unesco főigazgatóját a pekingi egyetem disz doktorává avatták.

Mur

ndk - kém elítélése

berlin, 1983. augusztus 4. /adn/ - a berlini katonai bíróság csütörtökön életfogytig tartó börtönbüntetésre ítélte bernd athner nyugat-berlini lakost, amiért éveken át kémtevékenységet folytatott az ndk területén. a tárgyaláson bebizonyosodott, hogy athner lengyelország ellen is kémkedett.

hessen - új választás

bonn, 1983. augusztus 4. /mti/ - az nszk-beli hessen tartomány parlamentje csütörtökön feloszlatta önmagát és úgy döntött, hogy szeptember 25-én új választást tartanak. holger börner, a kisebbségi ügyvezető szociáldemokrata kormány elnöke a döntést azzal indokolta, hogy a tavaly szeptemberi tartományi választás után nem jött létre kormányképes többség.

fkj-kr-hg lb már

19.58   040883 1441

--

sk0031 4 230 mtik1034

palesztin központi tanács - abu mussza

szueiri /bekaa-völgy/, 1983. augusztus 4. /mti-afp/ - abu mussza, az el fatah palesztin szervezet arafattal szembeszegülő erőinek egyik katonai vezetője visszautasította a palesztin központi tanács szerdán tuniszbán hozott döntését. ez - mint jelentettük - megbizsa a pfsz végrehajtó bizottságát, hogy állítson fel olyan testületet, amely ellenőrzi majd az arafathoz hű erők és az el fatah lázadói közötti tüzszünetet.

az afp hírügynökség értesülése szerint abu mussza, aki a tuniszi ülésen nem jelent meg, azt hangoztatta, hogy a palesztin központi tanács nem végrehajtó szerv, hanem konzultatív testület, s mint ilyen, nem adhat utasítást senkinek.

az el fatahon belül felmerült viszályt magán az el-fatahon belül kell megoldani, nem pedig a pfsz vb vagy a palesztin nemzeti tanács /parlament/ szintjén - mondta abu mussza, aki a továbbiakban annak a véleményének adott hangot, hogy az el fatah ügyét nem szabad sem összarab, sem nemzetközi méretű üggyé szélesíteni.

eközben az el-fatah egyik nehéztüzér osztaga csatlakozott az arafat ellen fellázadt el fatah-egységekhez, és abu mussza parancsnoksága alá ,,helyezte magát,,.

ps lb már

20.08 040883 1215

--

sk0032 4 230 mtik1035

nyugati békemozgalmak

new york, bécs, 1983. augusztus 4. /taszsz/ - az amerikai hatóságok újabb megtorló intézkedéseket fogantatosítottak a new york állambeli romulus városban levő béketábor résztvevőivel szemben. mint arról beszámoltunk, a ,,békéért és a szabadságért küzdő nők nemzetközi ligája,, és a ,,nők a békéért,, elnevezésű társadalmi szervezet kezdeményezésére létesült tábor az egyik legnagyobb amerikai nukleáris fegyvertár közelében van.

a rendőri akció során a hatóságok különleges alakulatokat vetettek be a tábor résztvevői ellen, és 26 asszonyt letartóztattak. a tábor tagjai követelik, hogy ne telepítsenek újabb amerikai rakétafegyvereket nyugat-európába.

az atomfegyver bevetése az emberiség elleni büntetnek számít - hangoztatja az egyházak világtanácsa politikai bizottságának new york ban közzétett nyilatkozata. az atomháborút semmilyen körülmények között sem lehet igazságosnak és jogosnak nevezni - állapítja meg a nyilatkozat, amelyet az egyházak világtanácsának a kanadai vancouverben zajló vi. közgyűlése elé terjesztenek.

az ,,atomfegyverektől mentes európa,, jelszavát tüzi zászlajára az osztrák szocialista ifjúság elnevezésű szervezet, amely ott lesz a bécsben október 22-én tartandó nagyszabású béketüntetésen. ezt alfred gusenbauer, az ifjúsági szervezet főtitkára közölte bécsi sajtóértekezletén. a szervezet követeli, hogy az osztrák fegyveres erőket ne szereljék fel újtipusú fegyverekkel, és a hadiiparban lekötött anyagi eszközöket inkább békés célokra fordítsák.

Nm

a német békeunió vezetőségi tagja, josef weber csütörtökön
bomban a fegyverkezési hajszá megfékezését sürgette, és követelte,
hogy ne telepítsenek újabb amerikai rakétákat nyugat-európa
területére. weber, aki a rakétatelepítést ellenző krefeldi felhívás
egyik kezdeményezője volt, elítélte az amerikai kormányzat
,,korlátozott,, atomháborút hirdető irányvonalát.

ps lb már

20.28 040883 1925

-. -

sk0033 4 230 mtik1036

chilei pártok - pinochet

santiago de chile, 1983. augusztus 4. /afp/ - a nem marxista
irányzatú politikai pártok rövidesen ismét működhetnek chilében -
jelentette be augusto pinochet tábornok-elnök csütörtökön santiago
de chilében.

mint ismeretes, chilében a politikai pártokat az 1973
szeptemberében lezajlott katonai puccs után betiltották.

pinochet közölte: hamarosan bizottságot hoznak létre azzal a
feladattal, hogy kidolgozza a pártok működését szabályozó törvényt.

hg lb már

20.32 040883 0516

Nm

-. -

sk0034 4 230 mtik1037

olasz kormány

róma, 1983. augusztus 4. /dpa/ - Bettino Craxi ötpárti koalíciós kormánya Rómában csütörtökön letette a hivatali esküt.

az eskütétel idején derült ki, hogy Michele Di Giesi szociáldemokrata politikus mégsem vállalja a tartományi ügyekért felelős miniszteri tárcát. A politikus el sem ment a Quirinale-palotába a beiktatási ünnepségre, hanem két, Craxinak és saját pártja főtitkárának küldött levelében indokolta meg elutasító álláspontját. Azt írta, hogy kinevezéséről a televízió adásából értesült.

to lb már

20.39 040883 0552

-.-

sk0035 4 230 mtik1038

török-iraki

Ankara, 1983. augusztus 4. /afp/ - Tarik Aziz iraki miniszterelnök-helyettes, külügyminiszter ankarai villámlátogatását befejezve csütörtökön visszautazott Bagdadba.

Szerdán Ankarában megbeszélést folytatott Bülend Ulusu török kormányfővel és İltan Türkmen külügyminiszterrel. Fogadta őt Kenan Evren államfő is. A megbeszélésekről nem közöltek részleteket.

A török külügyminiszter szóvivője csütörtökön kijelentette: „Törökország továbbra is semleges politikát folytat Irak és Irán konfliktusában, amelynek alakulását mély nyugtalansággal figyeli, és támogat minden olyan erőfeszítést, amely lehetővé teszi a háború befejezését.”, a szóvivő cáfolta azokat a sajtójelentéseket, amelyek szerint Bagdad közvetítő szerepre kérte fel Törökországot Irak és Irán viszályában.

török diplomáciai források szerint szaddam husszein iraki elnök külügyminiszterével küldött levelében felkérte kenan evren török államfőt, járjon közbe teheránál annak érdekében, hogy az iráni légiere ne bombázza a kirkuk környéki iraki olajmező és a yumurtalik török kikötő közötti kőolajvezetékét. ezen a vezetéken bonyolódik 1982 óta az iraki kőolajexport.

to lb már

21.03 040883 1192

--

sk0036 4 800 mtik1040

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0023-1g
budapest, 1983. augusztus 4. /mti/

sk0001 belfasti per
sk0002 rövid hírek:

indianapolis:	ötösikrek
london:	thatcher - operáció
acapulco:	busz-szerencsétlenség
hamburg:	tűz

sk0003 chile - ellenzék

sk0004 csád

sk0005 pfsz - központi tanács

sk0006 amerikai törvényjavaslat

sk0007 pershing-rakéták - dregger

sk0008 közel-kelet

sk0009 egyesült államok - szovjetszkaja rosszija

sk0010 béke-világtanács - nyilatkozat

sk0011 amerikai támaszpontok - görög kp

sk0012 rövid hírek:

varsó:	lengyel amnesztia
isztambul:	letartóztatások törökországban
accra:	ghanai ítéletek
bogota:	kolumbiai kormány
moszkva:	„kozmosz-1486”

sk0013 brit hadügyminisztérium - munkanélküliek

sk0014 magyar felszólalás genfben

sk0015 békemo. z galom

sk0016 erdőtüzek jugoszláviában

sk0017 űrhajósok

sk0018 sziriai-palesztinai kp - nyilatkozat

Nuss

sk0019 rövid hírek:

basel: svájc — törökország
 milánó: emanuela
 dover: távuszó

sk0020 genscher levele

sk0021 craxi - kormányalakítás

sk0022 brit munkáspárt - belső elemzés

sk0023 rövid hírek:

maseru: Lesotho - robbanás
 iszlámábád: szerencsés repülőgépbaleset
 st. omer: lóköltők
 szófia: fehér fecske

so/már

21.42

040883 1731

-. -

sk0037 4 800 mtik1041 /2201/

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0024-sk0037-ig
 budapest, 1983. augusztus 4. /mti/

sk0024 izrael — libanon — sziria

sk0025 közép-amerikai hírek

sk0026 mcfarlane

sk0027 atomcsend-évforduló - szovjet közlemény /1. rész/

sk0028 atomcsend-évforduló - szovjet közlemény /2. rész/

sk0029 sri lanka - esti összefoglaló

sk0030 rövid hírek:

moszkva: elhunyt levitan
 peking: m, bow pekingben
 berlin: ndk - kém elítélése
 bonn: hessen - új választás

sk0031 palesztin központi tanács - abu mussza

sk0032 nyugati békemozgalmak

sk0033 chilei pártok - pinochet

sk0034 olasz kormány

sk0035 török-iraki

sk0036 tartalomjegyzék /1. rész/

sk0037 tartalomjegyzék /2. rész/

so/már

Nin

kül

- 34 -

1983.08.04.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: németh gyula
kis csaba
márkus gyula

- v é g e -

22.09

040883 1169

Nm

..